ціально-економічних процесів за допомогою встановлених державою економічних регуляторів і нормативів.

Під економічним механізмом прийнято розуміти систему принципів (в тому числі й нормативного характеру) організації взаємодії господарських суб'єктів між собою, їх взаємодії з державою, з суспільством тощо. У змішаній економіці цей механізм, представлений системою форм, методів та інструментів, які втілюють в собі поєднання ринкових регуляторів суспільного відтворення з державним регулюванням. Тому конкретні моделі економічного механізму визначаються не тільки суто ринковими принципами організації господарської діяльності, а й конкретними специфічними для різних держав пріоритетами їх економічної політики, що реалізуються у межах правових норм непрямого державного регулювання господарської діяльності. Основними напрямами державного регулювання, які формують конкретне, специфічне середовище реалізації ринкових відносин, є: цінова, податкова, кредитно-грошова, структурна та інвестиційна державна політика.

Різні аспекти державного регулювання економіки висвітлюються у працях вчених. У державному регулюванні економіки основою є певна послідовність дій, що декларується як генеральна лінія уряду. Сукупність заходів, що проводяться, утворює державну економічну політику, яка виявляється в різних формах в області виробництва, розподілу, обміну, споживання, накопичення, експорту, імпорту економічного продукту в країні. Кількість економічних суб'єктів, що зберігають економічну незалежність, створює певні складнощі у виконанні завдань державної політики. Це пояснює наявність і адміністративних, і економічних методів при здійсненні державної економічної політики, яка має безліч напрямів. Основними з них є політика в області формування економічної структури національного господарства, інвестицій, підтримка певного рівня цін, боротьби з інфляцією, зовнішньоекономічних зв'язків і в соціальній сфері.

Підприємство, як ризикова діяльність в ринкових умовах господарювання, потребує відповідного супроводження з боку держави, суспільства, громадських об'єднань, спілок і асоціацій підприємців.

Означимо, що глибокі демократичні перетворення національної економіки в Україні значно посилили вимоги до якості теоретичного обґрунтування та формування дієвих і сучасних механізмів державного управління та регулювання, зокрема для підприємства. Тому характер і особливості трансформації економіки країни в умовах глобалізації ринкового господарства, зумовлюють необхідність створення сприятливих умов для розвитку підприємства, удосконалення системи державного регулювання сферою бізнесу стимулювання розвитку конкурентного середовища.

Саідаблаєва Е.Ш.

СПЕЦИФІКА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

І. Вступ. Однією з актуальних проблем агропромислового комплексу України і її окремих регіонів є інноваційний шлях розвитку сільськогосподарського виробництва. Широке впровадження інновацій в усіх напрямах діяльності сільськогосподарських підприємств (технологічного, маркетингового, організаційного) забезпечує їх успішне функціонування і надає конкурентні переваги.

В усіх видах економічної діяльності України зараз домінують галузі низьких технологічних устроїв, але особливо це стосується сільського господарства, де відбувся перехід від широкого механізованого виробництва до виробництва основної маси продукції тваринництва, овочів і картоплі, плодів у господарствах населення, що побудований лише на ручній праці.

Саме тому, сьогодні особливо актуальним є питання створення механізму, який би трансформував наукові знання на продуктові з метою реалізації технологічних нововведень.

Вирішальну роль у цьому процесі повинен відіграти перехід до інноваційної моделі розвитку економіки країни. Проблемам інноваційного розвитку в сучасних умовах присвячені дослідження Амоша О. [1], Антонюк Л. [2], Балясников Є.[3], Ржиги Л.[5], Ситника В.[6] та інших.

ІІ. Постановка завдання. Метою цієї статті є розгляд особливостей інноваційного розвитку підприємств сільського господарства.

ІІІ. Результати. Про перехід економіки України на шлях інноваційних перетворень вказується у Посланні Президента України до Верховної Ради України «Європейський вибір. Концептуальні основи стратегії економічного і соціального розвитку України на 2002-2011 роки» [4].

Дослідження свідчать, що досі цей процес практичної реалізації державної інноваційної політики бажаних результатів не приніс.

Державна інноваційна політика може бути ефективною за умови вдосконалення адекватного організаційно-економічного механізму регулювання і стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в матеріальному виробництві.

При цьому серцевиною такого механізму повинне з'явитися створення скоординованої і впорядкованої системи організаційних структур управляння інноваційним процесом на макро- мезо- та мікрорівнях, що забезпечить реалізацію державної інноваційної політики на основі узгоджених інтересів всіх учасників інноваційного ринку як по «вертикалі», так і на «горизонтальному рівні».

Ситник В.П. підкреслює, що інноваційний розвиток зумовлюється багатьма факторами, зокрема це «високий інтелектуальний потенціал суспільства, рівень фінансування наукових досліджень і розробок,

сформована система менеджменту в галузі трансферту (передавання) результатів науково-дослідних праць агороформуванням, створення повноцінного ринку науково-технічної продукції та його відповідної інфраструктури» [6, с.4].

Ринок науково-технічної продукції – це регульована, організована, динамічна система правових, організаційних, фінансово-економічних механізмів. Трансформація результату наукових досліджень на інноваційну продукцію відбувається за такими етапами: проведення досліджень і впровадження наукових розробок; виробнича перевірка результатів наукової діяльності (апробація); капіталізація – правова експертиза і юридичне закріплення ексклюзивних прав авторів або власників результатів наукових досліджень на їх реалізацію або інші форми використання. На цій стадії інновація набуває статусу об'єкту права інтелектуальної власності і потребує вартісної оцінки і правового захисту (мал.1).

Класифікація інноваційної діяльності на основі технічних засобів виробництва і виробів промислового виробництва показує, що одночасно інноваційний розвиток слід розуміти як процес матеріалізації наукових і практичних знань про форми їх на виробництві.

З цієї точки зору інноваційний розвиток реалізується в декількох напрямах, що взаємно впливають і доповнюють один одного (механізація, автоматизація, хімізація та інше), на практиці представлено та обумовлюється:

- створенням і використанням досконаліших виробів, поліпшенням їх техніко-економічних параметрів, механічних, хімічних і інших характеристик;
- підвищенням технічного рівня виробничих процесів, створенням нових і удосконаленням існуючих типів машин, обладнання, агрегатів і приладів і їх впровадженням;
- створенням, винаходом, впровадженням і використанням нового вигляду матеріалів, палива та енергії, вдосконаленням і більш доцільним використанням існуючих видів матеріалів і сортів рослин;
- розробкою впровадженням нових технологічних засобів виробництва і вдосконаленням існуючої технології, організації виробничих процесів [5, с.20].

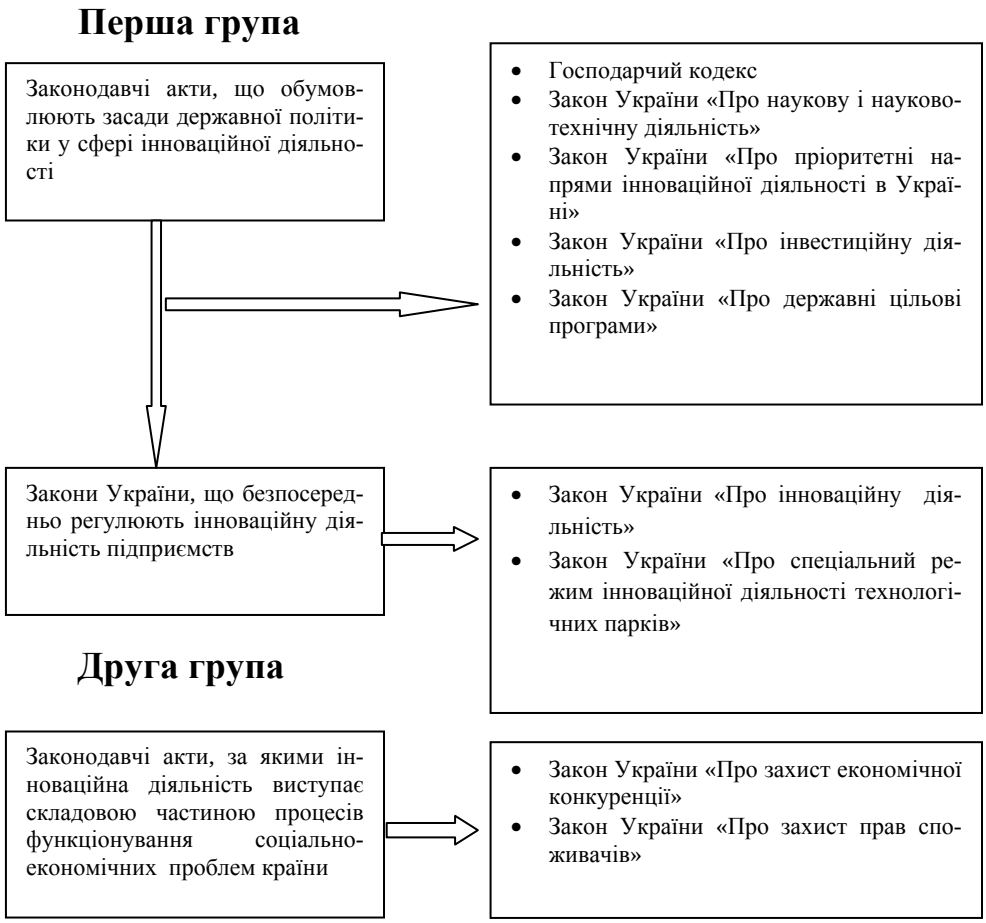

Мал.1. Законодавчі акти, що регулюють інноваційну діяльність

Інноваційна діяльність у сільському господарстві – це процес впровадження наукових досягнень у виробництво що корінним чином впливає на підвищення конкурентоспроможності виробників і різко підвищує економічну ефективність продукції, що виробляється.

У наведеній класифікації інновацій у сільському господарстві є дві групи чинників. Перша група чинників пов'язана з науково-технічним прогресом, тобто процесами механізації праці, хімізацією, меліорацією і новітніми технологіями зберігання і переробки сільськогосподарської продукції. Друга група чинників зу-

мовлена тим, що удосконалюється саме рослина – унікальний, засіб виробництва в сільському господарстві шляхом селекції, насінництва, генної інженерії тощо.

Тут слід виокремити існуючі протиріччя між періодом утворення нового вигляду напрямів техніки, що включає весь життєвий цикл, і період використання нового вигляду техніки і технології у галузях, що їх споживає.

Ще однією, не менш важливою проблемою є створення методики розробки техніко-економічних показників. Розроблена методика включає методи: а) кількісного порівняння; б) якісного аналізу і синтезу.

Малодослідженою в галузях виноградарства і плодівництва Автономної Республіки Криму залишається умова здійснення технічного (сервісного) обслуговування сільськогосподарської техніки, яке в розвинених країнах світу трансформувалося в самостійну галузь.

Дослідження показують, що необхідною умовою забезпечення рівня якості виробництва в галузі є організація ефективної системи обслуговування техніки, обумовлене такими причинами:

- стійко зростають витрати, пов'язані з просуванням сільськогосподарської продукції на ринок, збільшується рівень так званих транзакційних витрат, обумовлених із здійсненням контрактів і контролем за їх реалізацією;
- збільшується різноманітність сільськогосподарської техніки на торгівельних ринках. Факт придбання сільськогосподарської техніки все більше характеризує не завершення операції, а лише початок довготривалих стосунків між виробником і споживачем;
- стосовно вартості сільськогосподарської техніки споживач все більше орієнтується не на ціну придбання, а на ціну техніки (ціна придбання складає в межах 20-30% ціни) і залежить від якості і умов післяпродажного обслуговування;
- в умовах інноваційно-інвестиційної кризи вирішення проблеми відновлення експлуатаційного парку техніки на рівні підприємств шляхом придбання нової техніки є малоймовірним, у зв'язку з чим зростає привабливість ринку запасних частин, змінних вузлів тощо.

Інноваційний прогрес вносить багато нового в традиційні методи здійснення хімізації і меліорації. В області хімізації головною метою є підвищення її ефективності, віддача ресурсів, що вкладаються. Її здійснення пов'язане з вирішенням низки взаємозв'язаних запитань. Велике значення має поліпшення якості добрив. Важливу роль відіграє підвищення живильних речовин у добривах. Це дає великий економічний ефект. Суттєво зменшуються транспортні витрати на доставку добрив. Із зростанням концентрації добрив до ґрунту вноситься менше чужорідних, шлакових речовин, які погіршують її якість.

Перехід до здійснення хімізації на інноваційній основі вимагає створення принципово нового вигляду добрив. Добрива, що випускаються на сьогодні, навіть за умови правильного їх використання, лише частково засвоюються рослинами. Значна частина живильних речовин вимивається з ґрунту. Це завдає великої економічної шкоди, знижує віддачу коштів і забруднює довкілля.

IV.Висновки. На сучасному етапі інноваційний розвиток стає вирішальним чинником розвитку продуктивних сил. У зв'язку з цим, важливим етапом в аналізі ефективності є час загальної дії окремих науково-технічних і технологічних напрямів в економіку підприємств сільського господарства.

Однією із складних проблем впровадження інноваційних розробок є визначення їх вартості та економічної ефективності використання.

Джерела та література

1. Амоша О. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення // Економіст. – 2005. – №6. – С.28-32.
2. Антонюк Л. Інноваційна конкурентоспроможність України та її регіонів // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – №4. – С.37-45.
3. Балясников Є. Передумови створення інноваційної моделі розвитку економіки України // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №10. – С.135-142.
4. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України 2002-2011рр. Послання Президента України до Верховної Ради України. – К.: Інформаційно-видавничий центр держкомстату України.
5. Ржига Л. Економічна ефективність науково-технічного прогресу / Ржига Л. – М.: Вид-во: «Економіка», 1969. – С.20
6. Ситник В. Про завдання наукових установ Академії щодо активізації трансферу інновацій у агропромислове виробництво. // Економіка АПК. – 2006. – № 11. – С. 4-8.